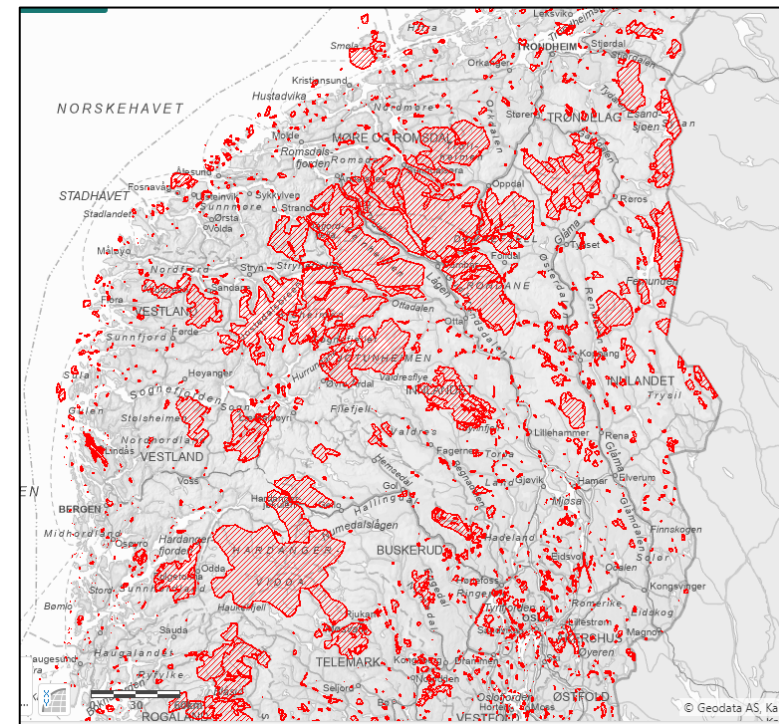

Verneområder og ferdselsrestriksjoner

Hva er et naturvernområde?

- Geografisk avgrenset område på kart
- Forskrift med vernebestemmelser
- Opprettet av Kongen i Statsråd
- Varig vern
- Grunneier beholder eiendomsretten
- Gjelder side om side med andre lover (f.eks. motorferdselloven og plan- og bygningsloven)

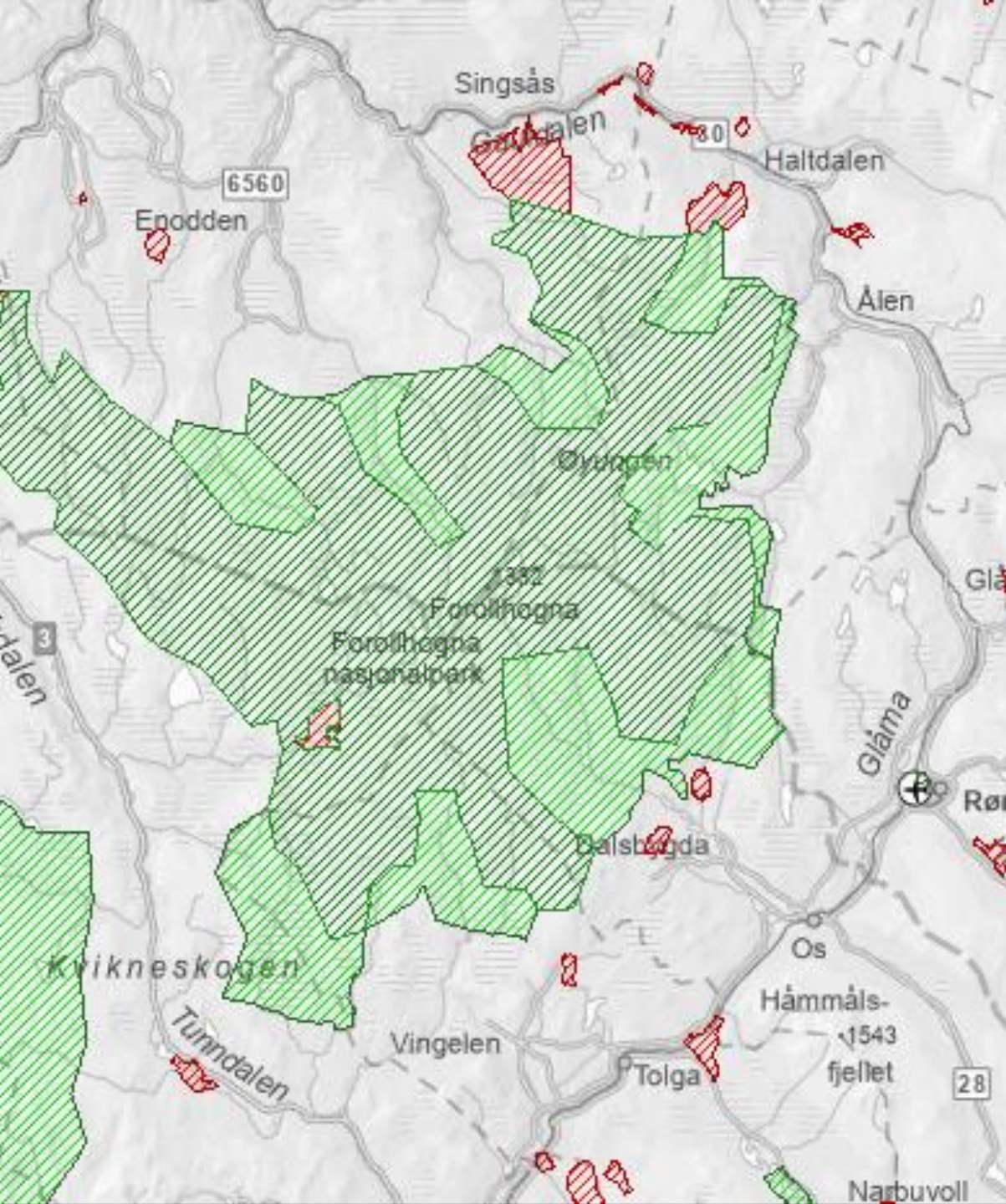
Mål med verneområdene (§ 33)

Nasjonale mål og internasjonale forpliktelser på naturområdet

- *bevare variasjonsbredden av naturtyper og landskap, arter og genetisk mangfold,*
- *truet natur og økologiske funksjonsområder for prioriterte arter,*
- *større intakte økosystemer, også slik at de kan være tilgjengelige for enkelt friluftsliv*
- ---

Foto: Sigve Reiso, Naturarkivet

Verne kategorier

- Nasjonalparker
- Landskapsvernområder
- Naturreservater
- Biotopvernområder
- Marine verneområder

Kart vist fra Naturbase

Foto: Kim Daniel Hansen

Nasjonalpark, § 35

- Større naturområder med særegne eller representative økosystemer eller landskap
- Uten tyngre naturinngrep
- Forbud mot varig påvirkning av naturmiljø og kulturminner
- Sikre uforstyrret opplevelse av naturen
- Ferdsel til fots er som hovedregel tillatt

Landskapsvernområde, § 36

- Natur- eller kulturlandskap av økologisk, kulturell eller opplevelsesmessig verdi, eller som er identitetsskapende
- Pågående bruk kan fortsette innenfor forskriftens rammer
- Forbud mot tiltak som kan endre landskapets særpreg eller karakter vesentlig
- Ferdsel til fots kan ikke reguleres

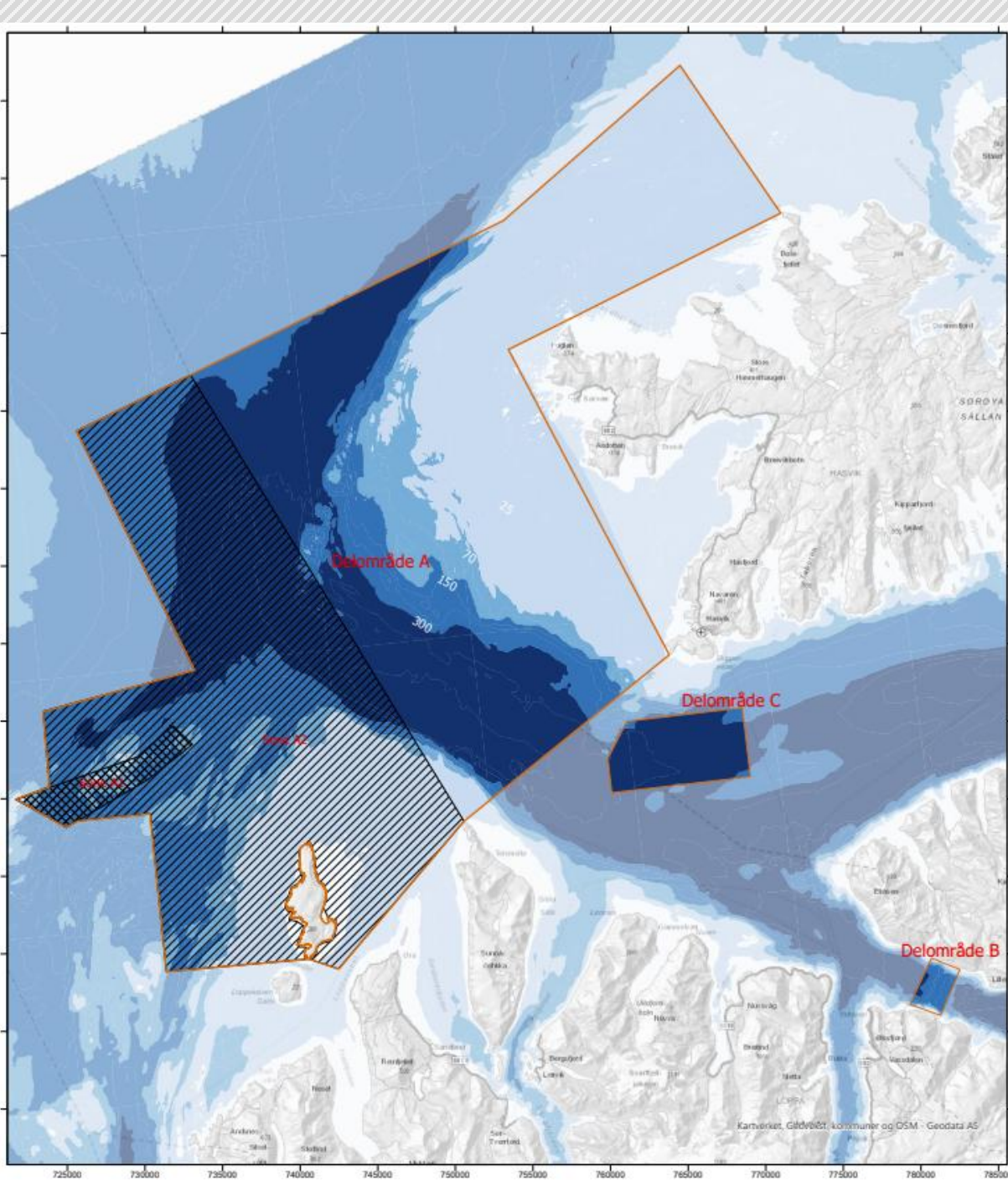

Naturreservat, § 37

- Strengeste verneformen
- Kan totalfredes mot all virksomhet
- Forbud mot å forringe verneverdiene angitt i verneformålet
- Bl.a. truet, sjelden eller sårbar natur
- Tematiske verneplaner (myr, sjøfugl, skog)

Marint verneområde, §39

- For å beskytte marine verneverdier, herunder naturverdier som er økologiske betingelser for landlevende arter
- Skal ikke omfatte landområder
- Bl.a. truet, sjelden eller sårbar natur
- Ikke anledning til å regulere ferdsel

Verneforskrifter

- Lokal forskrift for hvert enkelt verneområde
- Verneformål
- Regulerer aktivitet og tiltak innenfor vernegrensen (forbud, unntak og når det kan gis tillatelse)
- Verneforskriften er bindende for alle (også forvaltningsmyndigheten)

Ferdselsrestriksjoner

Ferdselsrestriksjoner

- Kan innføres i de fleste verneområdene – unntatt landskapsvernområder
- Fastsettes i verneforskriften til det enkelte verneomrødet
- Oftest knyttet til fugl og hekketider (typisk 1. april til 31. juli) men varierer
 - Hva slags arter
 - Hvor i landet
- Nye ferdselsrestriksjonstider er foreslått for Oslofjorden og Agder
 - Endre fra 15. april til 15. juli → 15. mars til 15. august
- Utvides langs kysten?

Områder med særlige internasjonale forpliktelser

Verdensarvkonvensjonen

UNESCO World Heritage Convention

- Norge har åtte steder/områder med verdensarvstatus (oppført på verdensarvlista)
- verdens uerstattelige natur- og kulturarv
- forplikter Norge til å drive beste praksis forvaltning (også beredskap)
- dårlig forvaltning utløser bekymringsmeldinger, internasjonal oppmerksomhet og kan være omdømmekritisk
- regelmessig rapportering til Unesco om bevaringsstatus

Våtmarkskonvensjonen

The Ramsar Convention on Wetlands

Den eneste internasjonale konvensjonen som fokuserer på våtmark

- **173 land** (parter) jobber sammen for bevaring og klok/fornuftig bruk av våtmarker, skaffe data, gi de beste råd og anbefalingene for å sikre funksjonelle våtmarker for natur og samfunn

Ramsar sites

- Partene i konvensjonen forplikter seg blant annet til å opprettholde den økologiske karakteren til 2546 våtmarker av internasjonal betydning. Disse dekker ca. 2.579 millioner km², dvs. 13–14 % av (gjenværende) globale våtmarker

Konvensjonens tre pilarer

Bærekraftig bruk av alle våtmarker og deres ressurser

- Våtmarksinventering
- Lovgivning
- Bevissgjøring

Fornuftig bruk av våtmarker

Utpeke våtmarker av internasjonal betydning (Ramsar Sites), og opprettholde deres økologiske karakter

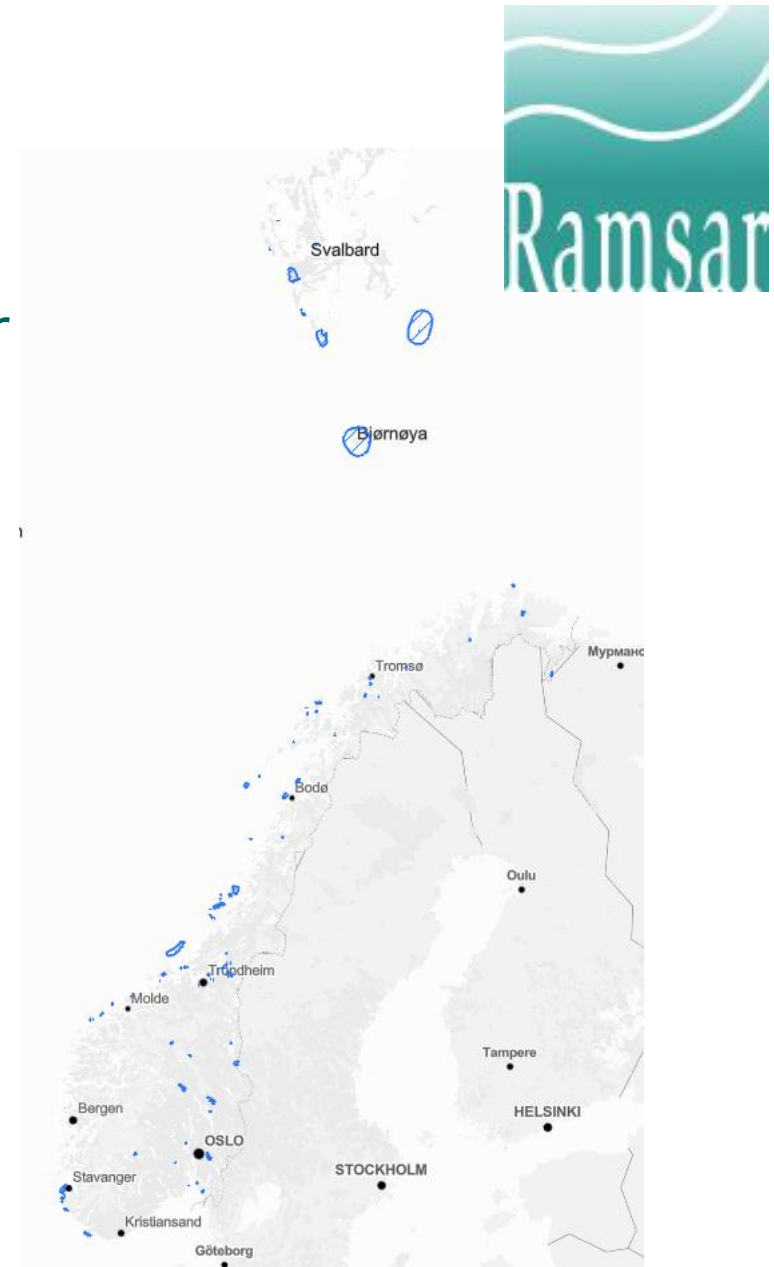
Ramsar områder

Internasjonalt samarbeid

For eksempel om felles våtmarker og deres ressurser, bilateralt samarbeid, trekkende arter.

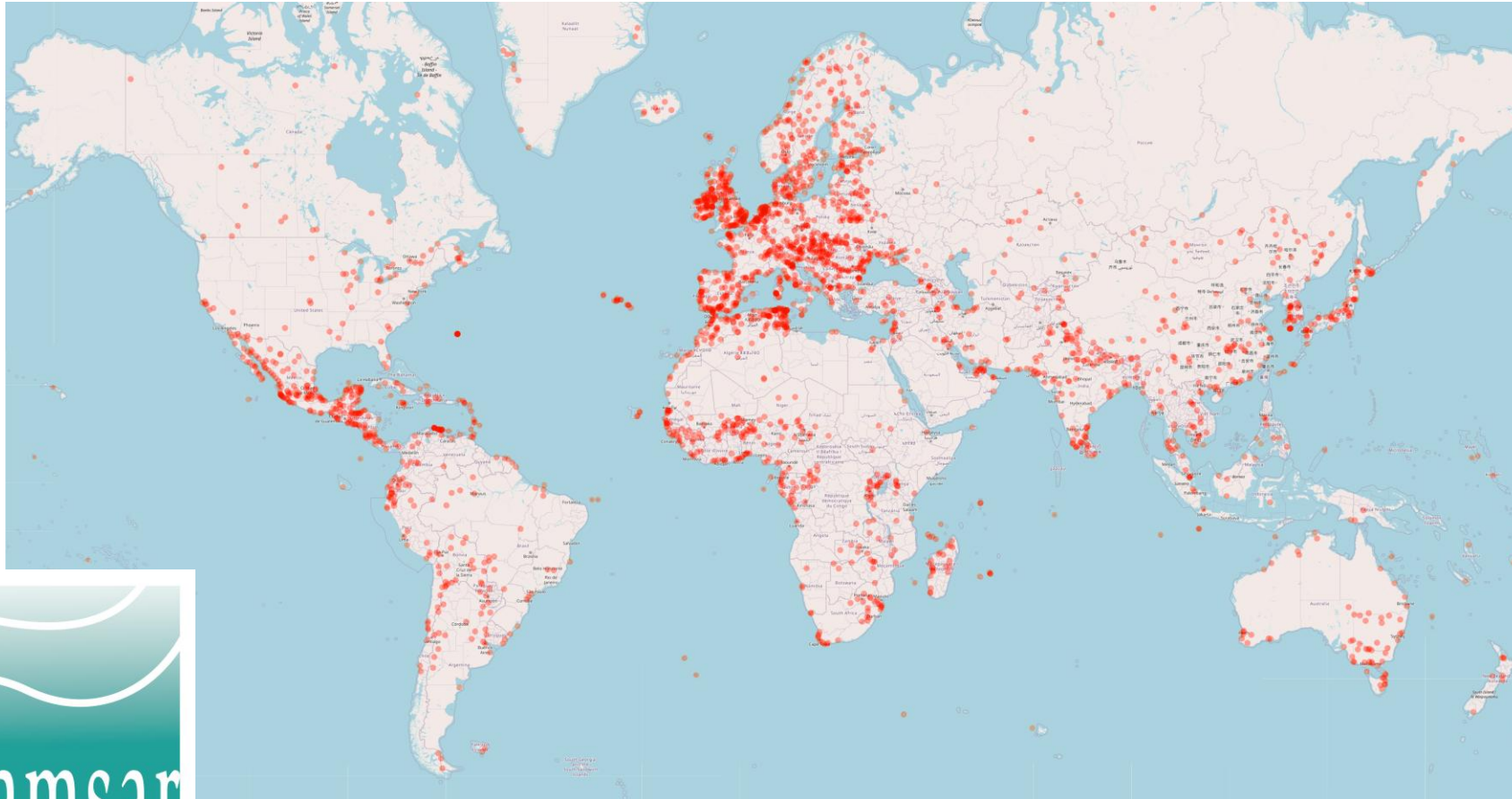
Ramsarkonvensjonen

- I Norge har vi 63 Ramsarområder/systemer
- Noen består av flere områder
- Alle er vernet

Ramsarområder – Verden

2526 områder- 2 531 507 km² (2026)

Takk for oppmerksomheten

